

Grundskole
Udskoling

Ta' en snak...
om SoMe
og mobning

dcun.

DANSK CENTER FOR
UNDERVISNINGSMILJØ
Viden til praksis

Måltrettet elever på
grundskolens mellemtrin

Øvelsen varer
45-60 minutter

Dialogværktøjet udspringer af DCUM-udgivelsen
Skolen, børnene og SoMe

Dialogøvelse

Med dette værktøj ønsker vi at få eleverne til at reflektere over, hvordan de bruger sociale medier. Gennem samtale og refleksion skal eleverne overveje konkrete principper for adfærd. Principper der kan hjælpe med at forebygge og håndtere krænkelser og mobning på sociale medier. Værktøjet er en hjælp til arbejdet med elevernes digitale fællesskaber.

Øvelsen består af

dialogkort med forskellige situationer relateret til sociale medier og online adfærd. Bag på kortene findes stikord og refleksionsspørgsmål, der kan danne afsæt for efterfølgende samtale i klassen.

Derudover indeholder øvelsen en A3-plakat som skal printes og udfyldes med klassens principper for adfærd på sociale medier.

[Hent plakaten her](#)

Sådan gør I

Gruppearbejde (20 min.)

- Eleverne inddeles i grupper af 4-5 elever. Hver gruppe får tildelt et dialogkort med en situation. Situationen eksemplificerer problemstillinger knyttet til et emne inden for digitale fællesskaber og adfærd på de sociale medier.
- En fra gruppen læser først situationen højt for resten af gruppen.
- Eleverne må gerne bruge lidt tid på at tænke over situationens problemstilling, og derefter drøfte deres tanker i gruppen. Det er vigtigt, at alle elever får mulighed for at byde ind.
- På bagsiden af dialogkortet står der en række refleksionsspørgsmål og stikord til samtaleemner, som eleverne skal tage udgangspunkt i.

- Eleverne planlægger i gruppen, hvad de vil præsentere for resten af klassen. Præsentationen skal dække følgende:

- En kort præsentation af situationens overordnede emne og problemstillinger (se f.eks. samtaleemnerne).
- 3 overvejelser I har gjort jer i forbindelse med dialogen om situationen. Overvejelser kan være de pointer I kommer frem til ud fra refleksionsspørgsmålene.

Præsentation (3-5 min. pr. gruppe)

- Grupperne præsenterer på skift hver deres situation med fokus på ovenstående punkter.

Klassens principper (15 min.)

- Udform i fællesskab 5-10 huskeregler med udgangspunkt i elevernes præsentationer, som klassen er enige om at bruge, når de er på sociale medier.

Udskriv A3- plakaten 'Vores digitale fællesskab', og gør huskereglerne synlige ved at udfylde plakaten og hænge den op i klasselokalet.

Afhængighed

Mia, Emilie og Camilla sidder i klassen i et frikvarter. De snakker, mens deres telefoner ligger ved siden af dem. I timen fik Camilla en del beskeder på Snapchat. Hun tager sin telefon og begynder at sende snaps. Mias telefon ringer, og hun tager den med det samme. Emilie kigger rundt på de andre, og begynder at se TikTok videoer på sin egen telefon. Josefine, en anden pige fra klassen, kommer hen og spørger om de vil med ud i skolegården inden timen starter igen. Ingen af pigerne reagerer på Josefines henvendelse. Efter lidt tid kigger Camilla op og siger: "Øh, hvad?". Hun ser hurtigt ned i sin telefon igen uden at svare. Josefine går ud af klassen.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad synes I er problemet i casen?
- Kan I genkende problemstillingen? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvorfor tror I, at Mia, Emilie og Camilla ikke reagerer?
- Hvordan ville I have det, hvis jeres klassekammerater ikke reagerer, når I spørger dem om noget?
- Hvorfor mon Josefine ikke siger noget til sine klassekammerater i situationen?
- Hvad har I brug for, at jeres lærere og forældre hjælper jer med?

Stikord

#Afhængighed #Vaner #Fællesskab

Digitale fællesskaber – digitale grupper

Maja og de andre piger fra klassen bruger Instagram og Snapchat meget, og de plejer at skrive med hinanden i grupper. På det seneste har Maja lagt mærke til, at de andre piger ofte lader være med at svare hende på snaps eller beskeder, og de liker ikke de billeder, hun lægger op på Instagram. En dag får Maja en besked fra en af pigerne på Snapchat, hvor der står: *"Glæder mig helt vildt til film, popcorn og hygge i weekenden, piger"*. Lige bagefter kommer der endnu en besked fra den samme pige, hvor der står: *"Hov, ups, den besked var ikke til dig, sorry"*. Maja er forvirret og forstår ikke, hvorfor hun ikke er blevet inviteret med.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre, hvis det skete for jer?
- Hvordan kan I undgå, at nogle af jeres klassekammerater bliver holdt udenfor på de sociale medier?
- Ville I fortælle det til jeres forældre, venner eller lærer, hvis I blev ignoreret og holdt udenfor på de sociale medier?
Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad mener I skolen/lærerne kan og skal gøre for at hjælpe jer?
Kom gerne med to konkrete forslag.

Stikord

#Fællesskab #Tavs mobning #Tillid

Anonymitet

Det er lørdag, og Christian og nogle af de andre fra klassen er taget ned på skolens fodboldbane. De spiller en kamp for sjov, og i en vandpause kigger Christian på sin telefon. Han har fået en notifikation om, at der er blevet lagt noget op på F3 i den anonyme gruppechat, der er lavet på årgangen.

Han kigger og ser, at der står: *"Christian er bøsse"*. De andre drenge har også set det, og de står og griner.

En af de andre råber: *"Ad, Christian er bøsse."*

"Vi gider da ikke spille bold med en homo".

Alle de andre griner og råber: *"Nej, fuck hvor klamt"*.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad ville I gøre, hvis I oplevede, at der blev delt et rygte om jer i en anonym gruppechat?
- Hvad ville I gøre, hvis en klassekammerat blev udsat for det?
- Hvorfor tror I, at der er nogle, der spreder rygter om andre?
- Hvad kan I gøre for at forhindre at rygter spredes anonymt både i og udenfor skolen?
- Hvad har I brug for, at jeres lærere og forældre hjælper jer med?

Stikord

#Anonymitet #Ansigtsløs kommunikation #Rygter #Tillid

Gaming

Mads spiller PlayStation hver dag efter skole. Det er ofte sammen med de andre drenge fra hans klasse. De spiller mest Call of Duty og snakker sammen i deres Partychat imens. En eftermiddag spiller de i to hold mod hinanden. Mads bliver dræbt af Martin fra klassen med det samme. Mads udbryder: *"Din luder, jeg smadrer dig i skolen i morgen"*.

Martin svarer med det samme: *"Slap dog af"*. Martin logger af efter kort tid. Den næste dag i skolen holder Martin sig væk fra Mads.

Refleksionsspørgsmål

- Hvad er problemet i casen?
- Hvad ville I gøre, hvis det skete for jer?
- Hvor går grænsen for, hvad man kan tillade sig at gøre eller skrive, når man spiller/gamer?
- Hvad kan de andre spillere gøre i denne situation?
- Hvad tænker I, der kan gøres for at forhindre et groft sprog, når I spiller?
- Hvad gør det, at I ikke kan se hinanden, når I spiller?
Har det nogen betydning, at I ikke kan se hinandens reaktioner, når I spiller?

Stikord

#Ansigtsløs kommunikation #Konkurrence #Groft sprog #Trusler

Groft sprog

Mia og Emilie går i klasse sammen. En dag cykler Emilie hjem fra skole. Hun har sin telefon i hånden, imens hun cykler, for hun er ved at optage en TikTok video. Emilie fokuserer så meget på det hun optager, at hun ikke ser den bil, der holder parkeret på vejen. Hun cykler ind i bilen, vælter og slår sit ben. Det hele er blevet optaget, og da hun kommer hjem, sender hun videoen til Mia for at vise hende, hvad der er sket. Mia svarer tilbage:

"Hahahah, din spasser". Mia synes det er så sjovt, at hun gemmer videoen og lægger den op på TikTok, så alle kan se den. Flere af de andre fra klassen kommenterer videoen og skriver: *"Hahah, hvor dum kan man være", "Din store idiot"* og *"Du må være født uden hjerne".*

Refleksionsspørgsmål

- Hvorfor tror I, at Mia deler videoen af Emilie uden at spørge om lov?
- Hvad ville du gøre, hvis en klassekammerat delte en video af dig uden at spørge om lov?
- Hvad har I brug for, at jeres lærere og forældre hjælper jer med?
- Hvor går grænsen for, hvad man kan tillade sig at dele på de sociale medier?
- Hvor går grænsen for, hvad man kan tillade sig at skrive på de sociale medier?
- Hvordan kan I sige til hinanden, hvis der er noget, der går over jeres grænse?

Stikord

#Billeddeling #Groft sprog #Nedgørelse #Tillid

Billeddeling

I drengenes omklædningsrum efter idrætstimens fodboldkamp er Albert på vej i bad, og står kun i sine underbukser. Albert har fået jord på sine hvide underbukser, og det synes Emil er sjovt.

Uden at spørge Albert tager Emil et billede af ham. På billedet skriver han: *"Der er da vist en der har skidt i bukserne"* efterfulgt af en smiley af en hundelort og en grinende smiley.

Han deler det i sin historie på Snapchat.

Refleksionsspørgsmål

- Hvorfor tror I, at Emil deler et billede af Albert i underbukser?
- Hvad ville I gøre, hvis I oplevede, at der blev delt et billede af jer, som I ikke ønsker bliver delt?
- Hvad kan de andre elever fra klassen gøre, hvis der bliver delt et privat billede af en klassekammerat?
- Ville du sige det til en lærer eller dine forældre?
Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvordan kan I sige til hinanden, hvis I oplever noget på de sociale medier, som I ikke ønsker?
- Hvordan tror I, at man undgår ulovlig billeddeling?
- Hvad kan I gøre på jeres skole for, at det ikke sker?

Stikord

#Deling #Ulovligt #Tillid #Uskrevne regler

